БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

НОЯБРЬ 28
четверг
1939 он
№ 270 (2970)
Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН

Малай убэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ

Энэ жэлдэ, советскэ малажал серьёзно амжалтануудые туйлаа—бүхы түрэлэй малай тоо толгой олошороо, малай үүлтэрые һайжаруулгаар ехэ худэлмэри ябуулагдаа, малай продуктивность нилеэд ехэ болоо. Илангаяа, общественнэ колхозно малажалые хүгжөөлгэдэхи амжалтанууд ехэ. Һүүлэй һаранудай торшо соо, колхозуудта 29 мянга гаран товарна фермэнүүд эмхидхэгдэһэн ба шэнэ фермэнүүдые укомплектовалахын ба байһан фермэнүүдые малнуудаар бүридхүүлэн дүүргэхын тулада 1170 мянган толгой мал худалдажа абтаһан байна.

Зүгөөр, энэ хадаа «колхозуудта общественнэ малажалые хүгжөөхэ хэмжээябуулганууд тухай» ССР Союзай Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой түрүүшын результадууд гээшэ. Товарна фермэнүүдые хүгжүүлхэ ба бэхижүүлхын тула, саашадаа большевистскэ худэлмэри ябуулаад байхада, общественнэ колхозно малажал хадаа ойрын саг соо социалистическэ хүдөө ажахын түрүү һалбаринуудай нэгэнь болохо гэһэндэ ямар һэжэг байхаб.

Малажалай саашанхи хүгжэлтэ хадаа малай убэлжэлгын ямараар үнгэрһэнһөө ехэтэ дулдыдаха байна. Мал харууһалалгын үбэлэй үе — тон харюусалгатай. Энэ үбэлжэлгые эмхитэйгээр ба образцовоор үнгэргэхэ шухала. Хабарай бэльшээриин үедэ колхозно малай гээгдэлгүйгөөр ба турангүйгөөр ерэхыень хараалан, малые харууһалалга ба хооллуулгые, фермэнүүд дээрэхи ажалые тиимээр табиха хэрэгтэй.

Малай үбэлжэлгые образцовоор үнгэргэхын тулада юун хэрэгтэйб? Нэгэдэхинь, элбэг хүрэхөөр бүхы янзын тэжээл. Хоёрдохинь, малда бэлэдхэгдэһэн ба дулаалагдаһан байра. Гурбадахинь, өөрынгөө хэрэгые мэдэдэг ба дуралдаг, бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа ба ямаршье условинуудта илалтануудые туйлажа шададаг хүнүүд.

Эдэ бүгэдэ бидэндэ бии.

Үбэһэ сабшалгын ба силос даралгын планиие колхозуудай үшөө дүүргөөгүй байһаншье һаа, үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ, тэжээлэй ресурснууд мүнөө жэлдэ нилеэд ехэ. Бүдүүн тэжээлээр, илангаяа соломоор дутаха ябадал үгы гэжэ баримталан тодоруулһанайшье хэрэг үгы ха. Концентрированна тэжээлые абаад үзэхэ болоошье, энэ жэлдэ тарянай ургасань үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ бүри һайн байһан дээрэһээ, малые концентрадаар хангаха, фуражна фонд байгуулаха аргабайдалые олгоно.

Тиимэһээ, мүнөө зорилго юун болоноб гэхэдэ, бүхы тэжээлээ наряар хараалаха, тэдэниие гээлтэгүйгөөр суглуулаха, найдамтайгаар хадагалаха, гамтайгаар гаргашалаха хэрэгтэй. Тэжээлые нэмэжэ бэлэдхэхэ, илангаяа силос дараха ба солома суглуулахаар саг, зарим областьнууд ба хизаарнуудта үшөө бии. Эдэ аргабайдалнуудые хүсэд хэрэглэхэ шухала.

Малажалай байрануудые гуримшуулаха бүхы шухала хэрэгтэй юумэн колхозуудта бии. Үнеэдэй ба моридой байрын хушалтын нүхэ гаршоод, дуһаагай дуһажа байхагүйн тулада, ханынь һырыжэ, һалхинай үлеэжэ байхагүйн тулада, малай байра заһаха ба дулаалахын тула барилгын материалые колхоздо хэн үгэхэ һааб гэжэ хүлеэжэ байһанай хэрэг үгы. Солома, шабар гэхэ мэтын, барилгын материалнуудые нютаг дээрээ хэзээшье оложо болохо. Энэ худэлмэридэ шууд орожо, үбэлэй түлэг хүйтэнһөө урид малайгаа байра байдалые гуримшуулаха хэрэгтэй.

Өөрынгөө хэрэгые мэдэхэ малажалай кадрнууд дутана гэжэ гомодожо болохогүй. Хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкын харуулаһанай ёһоор, амжалтануудтань бүхы оронаймнай омогорхожо байгаа, малажалай тиимэ гайхамшаг мастернууд колхозуудта урганхай. Түрүү хүнүүдэй опыдые хэрэглэн, тэрээниие үргэнөөр дэлгэрүүлэн, үбэлэй үедэ зунайхиһаа дутахагүй һү абахаар, фермэнүүдэй худэлмэриие табижа болохо байна.

Малай үбэлжэлгые образцовоор бэлэдхэлгые һаатуулхаар, тиимэ ямаршье хүндэтэй шалтагаанууд үгы. Бүхы хэрэгүүдэнь, бодото большевистскэ хүтэлбэридэ байна. Иимэ хүтэлбэри хаана бииб, тэндэ малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл муу бэшэ байна. Жэшээлхэдэ, УССР-эй Николаевска областиие харагты. Общественнэ малажалай тоо толгойн хэды ехээр ургаһаншье һаа, һүүлэй дүрбэн һарын торшо соо эндэ 1966 шэнэ товарна фермэнүүд эмхидхэгдэһэн, тэдээндэ малайнь тоо толгой 50 мянгаар олон болоһон,—колхозно малань тэжээлээр хүсэд хангагдаһан байна. Шэмэтэ хоол хүрэхөөр хэмжээнэй бии, бүдүүн тэжээл 128 процент бэлэдхээтэй, 150 мянган тонн концентрированна тэжээл таһалаатай.

Оперативна, бодото хүтэлбэринь хаана саарһан захиралтада, хооһон резолюцинүүдые гаргалгада хүрэнхэйб, бодото оршомбайдалые мэдэхэ, хожомдоһон колхозууд, совхозууд ба районуудта туһалаха шадабаряар хаана бэхижүүлэгдээгүйб, тэндэ тоншье ондоо байдалтай. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ колхозуудые мобилизовалахын орондо (үбэһэ сабшалгын план 75 процент дүүрэнхэй), Алтайска хизаарай газартаряалангай таһаг болбол тэжээлэй тушаа дефицит гаргажархёод һууһан байна.

Малай үбэлжэлгэдэ, байрануудые бэлэдхэлгэ баһал эвээнһээ дээрэ бэшэ. Тальменскэ райондо 26 колхозуудай миил 3-дань малай байранууд ремонтлогдонхой, Алтайска райондо тугалай 37 байранууд баригдаха ба һэлбигдэхээр хараалагдаһан аад, мүнөө миил 11-ниинь баригдажа ба заһагдажа байна. Малай байрын барилгада табигдаһан, гүрэнэй кредидэй оройдоо 43,4 процентынь хэрэглэһэн ябадал хадаа малажалай худэлмэриин энэ шухала участокто анхарагаггүй тухайнь гэршэлэнэ.

Пензенскэ районд тэжээлэй дутахагүй байһан тухай хэлэнгүй байһанай хэрэггүй. Гэбэшье, мүнөө байһан запасуудаа хадагалаха ба гамнахын түлөө тэмэсэхэ ябадал эндэ оройдоошье харагдавагүй. Жэшээлхэдэ, Телегинскэ районд бүдүүн тэжээлдэнь дефицит гаранхай. Тиихэдэнь, Осипенкын нэрэмжэтэ, «Красна Арми» ба «Победа» колхозуудта 1121 гектарһаа соломонь хуряагдаагүй. Малда гайхамшаг һайн тэжээл болохо, архинэрэдэг заводуудай отходуудай миил 29 процентнь хэрэглэгдэһэн байна. Өөрынгөө ажал-ябуулгын муу байһаниие ба колхозуудта бэхи тэжээлэй база байгуулахын түлөө тэмэсэлые толгойлохо шадабаригүй байһанаа тэжээлэй дутаха тухай шашалгаар тайлбарилхые зарим хүтэлбэрилэгшэдэй һэдэдэгэнь али бэшэ аал.

Общественнэ колхозно малажалай үбэлжэлгэдэ максимум анхарал табиха зуураа, нютагай худэлмэрилэгшэд болбол колхознигуудай, худэлмэришэд ба служащинуудай өөрын мэдэлэй малнуудые тэжээлээр хангаха тухай мартаха ёһогүй. Хүнзоной эрэлтые мяхаар, һөөр ба малажалай бүхы продуктнуудаар хангалгада багабэшэ удхашанартай, туйлай олон малнууд ажалшадай үмсын мэдэлдэ байна гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

Гэхэтэй хамта, энээн тухай зарим газарнуудта мартадаг тушаань сигналнууд бии. Московско областиин, Лопасненскэ районой, Ефимовка артелиин колхозник нүх. И. И. Ильин болбол өөрын мэдэлдэ байһан малда эдюулхэ тэжээлые ажалта үдэртэ үгэхэ гү, али үгы байһаниие колхознигууд мэдэнэгүй, тиимэһээ гансал залуу малые бэшэ, мүн үнеэдые олоор алаха ушар болоно гэжэ, «Правдада» бэшэһэн бэшэг соого заана.

Иимэ сигналнуудые хэрэгсээнгүй байжа болохогүй. Ажалшадай өөрынь мэдэлдэ байгаа мал хадаа тэжээлээр хангагдаһан байхынь тулада, нютагай хүтэлбэрилэгшэд бүхы хэмжээнүүдые абаха уялгатай. Колхозуудта общественнэ фуражна фонднуудые байгуулаһанай һүүлээр, үлэгшэ тэжээлые ажалта үдэртэ хубааха хэрэгтэй.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл—бүхы нютагай партийна организацинуудай, советскэ ба газартаряалангай органуудай түрүүшын ээлжээнэй ба тон шухала зорилго мүн.

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ).

Коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй Сталинска блок мандаг!

Улан-Удын мясокомбинадай худэлмэришэдэй ба интеллигенциин суглаан хадаа Городской Соведэй депутадуудта кандидадуудаар

Нүхэд Семен Денисович Игнатьевые, Матвей Михайлович Сыденовые, Иван Максимович Колачевые, Павел Александрович Гомбоевые, Анисия Григорьевна Краевае, Ефим Алексеевич Чаплиниие дэбжүүлбэ

Манай республикын томонууд предприятинуудай нэгэниинь—Улан-Удын Мясокомбинадай худэлмэришэдэй ба интеллигенциин, һунгалтын урда тээхи хамтын суглаан, энэ оной ноябриин 17-до үнгэргэгдөө. Бүхы дээрэ 600 гаран хүн сугларһан байна.

Энэ комбинадай директор Иван Максимович Колачев болбол тус суглаае нээхэ зуураа, хэлэбэ: «Манай хүсэнтүгэс советскэ арад хадаа, Ленинскэ-Сталинска партида, агуухэ вождь нүхэр Сталинда эсэстээ хүртэр преданнэ байһанаа, үшөө дахин демонстрацилхань». (Нэрьемэ аплодисментнүүд орьёлно).

Городской Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ эхилбэ. Комбинадай кадрнуудые бэлэдхэхэ таһагай начальник, партиин член нүх. Алексеева болбол, эхэ оронойгоо үнэн хүбүүн, Ленин-Сталинай хэрэгэй түлөө хэлбэрэшэгүй тэмэсэгшэ, партиин Б.-М. Обкомой секретарь нүх. Семен Денисович Игнатьевые дэбжүүлнэ. Сугларагшад хадаа үни удаан аплодисментнүүдээр угтаа. Нүх. С. Д. Игнатьевай кандидатура нэгэндүүгээр дэмжэгдэбэ.

Улаан тугта цехын (кишечнэ) начальник — стахановец нүх. Углев үгэ абаад,—«Би болбол Городской Соведэй депутадуудта кандидат болгон, агуухэ большевистскэ партиин үнэн хүбүүн, комбинадайгаа директор нүх. Иван Максимович Колачевые дэбжүүлнэб»—гэжэ хэлэхэдэнь, сугларагшад угаа ехээр һайшаан угтаба.

Партиин Улан-Удын горкомой секретарь, хэлбэришэгүй большевик, нүх. Матвей Михайлович Сыденовые нүх. И. М. Колачевай дэбжүүлхэдэнь, ажалшад, служащинар нэгэндүүгээр дэмжэбэ.

Стахановец нүхэр Стерьляткин болбол Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар, партиин члэнэй кандидат, стахановка Анисия Григорьевна Краевае дэбжүүлнэ. Нүхэд Профенов, Сыренко гэгшэд, энэ кандидатурые халуунаар һайшааба. А. Г. Краева хадаа энэ комбинадта худэлмэрилхэёо ерэхэлэ, бэшэгмэдэхэгүй байһан юм. Мүнөө, ном бэшэг мэдэхэ болоһон ба солото стахановцуудай нэгэниинь боложо шадаа.

Анисия Григорьевна болбол алибүхы общественнэ худэлмэридэ активнаар хабаададаг ба Ленинскэ-Сталинска комсомолоор хүмүүжүүлэгдэһэн, Эхэ оронойгоо үнэн басаган—достойно кандидат.

Үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн, мүнөө партиин члэнэй кандидат, өөхэнэй (жировой) цехын начальник нүхэр Павел Александрович Гомбоевые нүх. Соловьев дэбжүүлбэ. Нүх. Гомбоевай кандидатура нэгэндүгээр дэмжэгдэнэ.

Мясокомбинадай партбюрогой секретарь Петр Яковлевич Белуха болбол, колбасна цехын солото стахановец, партийнабэшэ большевик нүх. Ефим Алексеевич Чаплиниие дэбжүүлээ. Нүх. Чаплин хадаа цех дотороо, Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиин инициатор, үйлэдбэриин шэнэнүүд илалтануудые туйлаһан ба үдэрэйгөө нормые 200-300 проц. хүртэр һайн шанартайгаар дүүргэдэг юм.

Гадна, энэ суглаагаар, Городской Соведэй депутадуудта кандидадууд болгогдон, нүхэд Афанасий Николаевич Осадчихые, Сыренко Татьяна Андреевнае, Наталия Бартановна Товаровае, Анисия Николаевна Ивановае, Долгоржаб Цыренпиловае, Бажей Тайминович Питаевые дэбжүүлбэ.

Баллотировалагдаха зүбшөөл нүүдэүгэхыень, тэдэ кандидадуудые гуйха гэһэн резолюци абтаба.

Тэрэшэлэн, Заудинска Райсоведэй депутадуудта кандидадуудаар нүхэд: А. Я. Гаврилов—һунгуулиин 25-дахи округһоо; К. Ф. Беляев-Белуха—№27 округһоо; В.А. Вериго—№28 округһоо; В.Ф. Волков — №29 округһоо; Т. А. Григорьев — №26 округһоо дэбжүүлэгдээ. Эдэ нүхэдһөө баллотировалагдахын зүбшөөл гуйгдаба.

Кандидадуудай түлөө агитаци ябуулха, найдалгата хүнүүд һунгагдаһан байна.

Ц. Дамбиев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һунгалтануудта зорюулагдаһан, художник М. Бри-Бейнэй зураһан плакат. „Искусство" хэблэлээр гаргагдаба. (ТАСС-ын фото-клише).

ЯРУУНАДА АЙМСОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУДЫЕ ДЭБЖҮҮЛГЭ ДҮҮРЭӨ

Аймсоведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлэлгэ дүүрээ. Хамтадаа 25 хүн дэбжүүлэгдэһэн байна.

Цыдыпова Мухандай гэгшые Үхэрэй сельсоведэй «Улаан Партизан» колхозой колхознигууд һунгагшад, депутадуудта кандидадаар дэбжүүлээ.

Погромнинска сельсоведэй, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозойхид болбол колхозойгоо эрхим һаалиша, стахановка нүх. Е. Н. Машуковае дэбжүүлээ. Машукова хадаа малажал дээрэ 1934 онһоо хойшо ажаллана. 1938 ондо, юрын сибирскэ үнеэн бүриһөө 880 литр һү һааһан ба Выставкада хабаадалсаһан байна.

Романовска дунда һургуулиин һургагша Александра Николаевна Курдюкова Аймсоведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдээ. Курдюкова болбол 28 жэлэй торшо соо багшаар худэлмэрилнэ. 1938-39 онуудай һуралсалай жэлдэ, өөрынгөө классай һурагшадые бүгэдыень удаадахи класста урууулаһан байна.

ТУРКМЕНСКЭ ССР-эй 15 ЖЭЛЭЙ ОЙ

1939 оной ноябриин 24-дэ, Туркмениин ажалшад болбол Туркменскэ ССР-эй байгуулагдаһанһаа хойшо 15 жэлэй гүйсэһэнэй ойе һайн үдэрлэхэ байна.

ТССР-эй алдарта 15 жэлэй ойе угтан, омогорхолоор ба зол жаргалаар дүүрэн туркменскэ арад хадаа, Туркмени болбол царска Россиин гээгдэнги колони байһанаа, советскэ засагай жэлнүүдтэ Востокдохи түрүү социалистическэ республика яажа болоһыень харана. Ленин-Сталинай агуухэ парти болбол манай ороной арадые вековой богоолшолгоһоо сүлөөлэжэ, баясхаланта ба зол жаргаланта ажабайдалые тэдээндэ олгоо.

Үнгэрһэн 15 жэлнүүд хадаа туркменскэ арадай—формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурын һалбаралтын ба арадай ажахын хүсэнтүгэс ургалтын жэлнүүд байгаа.

Туркменидэ социализмын агуухэ илалтанууд — ленинскэ-сталинска партиин национальна политикын триумф, тэрэнэй генеральна линиин торжество.

Туркестаниие национальна хубаарилан табилгын результадта, туркменскэ арад болбол единэ национальна управленитай, единэ национальна территоритой түрүүшиинхеэ болоһон байна.

Союзна правительствын ба Россиин худэлмэришэн ангиин үдэр бүриин туһаламжын ашаар, Туркмениин залуу промышленность хадаа түргээр хүгжэжэ ба хүдөө ажахынь продукци жэл ерэхэ бүри ургажа байна.

Революциин урда тээ, Туркменидэ промышленность гэжэ үгы шахуу байгаа, тэрэ үедэ 30 жэжэхэн хлопкозаводуудтай, хахад-кустарна нефтяной үйлэдбэринүүдтэй ба Байрам Али гэжэ газарта тоһоной заводтой байһан юм.

15 жэлэй торшо соо, Советскэ правительство болбол Туркмениин промышленностьдо 360 миллион түхэриг мүнгэ табяа.

Сталинска табанжэлнүүдэй торшо соо, Туркменидэ промышленностиин шэнэ һалбаринууд байгуулагдаа: химическэ, нефтяной, текстильнэ, шэлэй, оёдолой, эдеэ хоолой ба бусад, хэдэн арбаад томо предприятинууд байгуулагдаа. Тэдэнэй хүсэшадалыень элирүүлхын тула нэгэ факт харуулае: Чарджоудахи, шэнэдхэн байгуулагдаһан, хүбэн сэбэрлэлгын завод хадаа, 1916 ондо Закаспийска областиин бүхы 29 хлопкозаводуудай үйлэдбэрилһэнһөө ехэ хүбэн ба улаһа үгэнэ.

Кара-Кумай элиһэн соо, Каспиин далайн ба Аму-Дарьягай эрьенүүдтэ, Копет-Дагагай хадануудта, Мургабагай тала губинуудта индустриальна центрнүүд урган гараа.

Туркменидэ нефть, сульфат, озокерит, сера, иод, барит, лакричник, дабаһан малтагдан үйлэдбэрилэгдэнэ. Дэлхэй дээрэ элээл һайн ковернууд ба торгон нэхэгдэнэ. Нэгэдэхи ба хоёрдохи сталинска табанжэлнүүдэй торшо соо, шэнээр ба шэнэдхэн байгуулагдаһан предприятинуудта, бүхы промышленно продукциинь 90 проц. үйлэдбэрилэгдэнэ. ТССР-эй томо промышленностиин валовой продукциие 1913 онойхитой жэшээлбэл 1937 ондо 8 дахин, 1924-25 онуудтай жэшээлбэл 11 дахин ехэ болобо. Промышленностиин хүгжэлтэнүүд хадаа республикые тавигдашагүй болгоо.

Революциин урда тээ гээгдэнги, аграрна орон байһанаа, мүнөө Туркмени болбол промышленно-аграрна түрүү республика болоо. Арадай ажахыда, промышленнэ продукциин удельнэ хэмжүүрэнь 1937 ондо 68,9 проц. байгаа.

Промышленностиин ургахатай хамта, худэлмэришэдэй национальна кадрнууд ургаһан байна. Революциин урда тээ худэлмэришэн туркменүүдэй тоонь хэдэхэн единица байһан аад, 1924 ондо 700, 1937 оной эсэстэ 14 мянганһаа дээшэ туркменүүд республикын томо предприятинуудта ба транспортда худэлмэрилжэ байгаа. Ковернуудай үйлэдбэридэ 24 мянга шахуу туркменкэ эхэнэрнүүд хандуулагдаа. Хүдөө ажахыда туркменскэ арадай илалтануудань угаа ехэ. Дайханска (таряашадай) ажахынуудай 99 проц. коллективизировалагдаа. Советскэ засаг хадаа Туркмениин колхозуудые түрүү техникээр зэбсэглээ, хүдөө ажахын худэлмэринүүдэй гол процессүүдые механизацилха бүхы условинуудые байгуулаа. Хоёрдохи сталинска табанжэлэй эсэстэ, республика дотор хүдөө ажахын тон сложно машинануудтай, 4 мянган трактортай 49 МТС-үүд байгаа. 1938 ондо хүбэн таридаг газарайнь 69 проц. тракторнуудаар хахалагдаа. Хлопчатнигай культиванида ба тарилгада, тракторнууд угаа ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Тарянажалтай томо-томо районуудта, тарян хадаа гол түлэб комбайнуудаар хуряагдана.

Туркмениин колхознигуудта, газар уһалалгын хэрэгые хүгжөөлгэдэнь советскэ правительство туйлай ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна. 15 жэлэй торшо соо, газар уһалалгын хэрэгые байгуулгада 128 миллион түхэриг табигдажа, 1500-һаа дээшэ гидротехническэ барилганууд, каналнуудай сетьнүүд байгуулагдажа, уһалагдадаг газарнуудай площадинь 103 мянган гектараар ехэ болоо.

Туркменскэ дайханууд (таряашад) болбол революциин урда тээ агротехникые ба зоотехникые оройдоо мэдэдэггүй байгаа. Закаспийска бүхы областьнуудта миил 3 агрономууд, 9 ветеринарна худэлмэрилэгшэд байгаа, тэдэ Байрам Али нютагдахи, хаанай ажахыда худэлмэрилдэг һэн. Мүнөө республика дотор 569 агрономууд, 215 гидротехнигүүд, 110 землеустроительнууд, 560 зоотехнигүүд ба ветврачууд, 6000-һаа дээшэ трактористнууд ба комбайнернууд худэлмэрилэнэ.

Колхознигуудай гол массын үнэн сэхэ ажал, союзна правительствын, агуухэ ород арадай, колхознигуудай эсэгэ ба хани—агуухэ Сталинай угаахэ туһаламжа хадаа социалистическэ хүдөө ажахын ба Туркмениин колхознигуудай шангашадалта ба культурна ажабайдалай хүсэнтүгэс хүгжэлтэдэ бүхы условинуудые байгуулаа.

Хүбэн тарилгын площадинь 1925 ондо 62,8 мянган гектар байһан аад, 1939 ондо 150 мянган гектар хүртэр ехэ болоо.

1938 ондо, 1925 онойхиһоо 5,5 дахин ехэ сырец-хүбэн хуряагдаба. Хүбэнэй ургасань 1938 ондо иимэ байгаа: американска сортнууд—гектарһаа 16,3, египетскэ—14,4 центнер хуряагдаа. Хүбэн бэлэдхэлгын план 120 проц. дүүрэгэгдэһэн байна. Бүхы культурануудай тарилгын площадинь—1925 ондо 254 мянган гектар байһанаа, 1939 ондо 412 мянган га хүртэр ургаа.

(Үргэлжэлэлэнь 2-дохи нюурта)

СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

* * *

Улан-Удын Бурстройтрестын хvдэлмэришэд, служащинар ба инженерно-техническэ хvдэлмэрилэгшэдэй, һунгалтын урда тээхи хамтын суглаан

НҮХЭД ИВАН ФАДЕЕВИЧ ЧУКАРЕВЫЕ, АЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ ЖДАНОВЫЕ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУДААР БА АЛЕКСЕЙ ЕФИМОВИЧ ЖИТКИХ, АБЗАЙ ХАЙЗУЕВИЧ ХАМНАЕВЫЕ УЛАН-УДЭ ГОРОДОЙ ЦЕНТРАЛЬНА РАЙСОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУДААР ДЭБЖҮҮЛБЭ

Улан-Удын барилгашадай клуб, гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Ханадань ба сцена дээрэнь, вождьнуудай портредүүд, лозунгнууд.

Үдэшын 7 часай үе... Удаангүй клубэй залаар дүүрэн, Бурстройтрестын хүдэлмэришэд, служащинар ба инженернэ-техническэ хүдэлмэрилэгшэд сугларaба.

Сугларагшад болбол үни удаан аплодисментнүүдээр амаршалан, хүндэтэ президиумдэ ВКП(б)-эйн ЦК-гэй политбюрое, нүхэр Сталин түрүүтэйгээр һунгаба. Түрүүлэн, ВКП(б)-эйн член, Бурстройтрестын стахановец штукатурщик нүхэр Житких болбол Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар Бурстройтрестын главна инженер нүх. Иван Фадеевич Чукаревые дэбжүүлбэ.

Чукарев Иван Фадеевич,—нүх. Житких хэлэнэ,—1930 онһоо хойшо ВКП(б)-эйн член, общественник, ажалшадай найдабарийе хүсэд дүүргэжэ шадаха, арадай үнэн хүбүүн мүн.

Нүхэр Житких гэгшын оруулһан дурадхалые суглаанда ерэгшэд хадаа нэгэндуугаар, нэрьемэ аплодисментнүүд доро дэмжээд, нүх. Чукаревые Городской Соведтэ һунгаха һунгуулиин №44 округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйба.

Удаань, нүхэр Чижик үгэ хэлэбэ. Улан-Удын Городской Соведэй түрүүлэгшын орологшо нүхэр Александр Михайлович Ждановые Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлхэ дурадхалые оруулба. Энэ дурадхалынь абтаба. Тиигээд, №87 округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйгдаба.

Тэрэнэй удаа, эдэ кандидадуудай түлөө агитаци ябуулха найдалгата нюурнуудта нүхэд Чукарев ба Донской гэгшэд дэбжүүлэгдэбэ.

***

Городской Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлһэнэй һүүлдэ, Райсоведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудалда оробо. Нүх. Петров выступална. Тиигээд, үгытэй таряашанай хүбүүн байһан, мүнөө ВКП(б)-эйн член, Бурстройтрестын стахановец-штукатурщик, нормоо 232 проц. хүртэр дүүргэдэг нүхэр Алексей Ефимович Житких гэгшые Райсоведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхые дурадхаба. Энэ дурадхалынь нэгэн һаналаар һайшаагдаа.

Һүүлээрэнь, ВКП(б)-эйн Центральна райкомой секретарь нүх. Понамарев үгэ абажа, Центральна Райсоведэй хүдэлмэрилэгшэ нүх. Абзай Хайзуевич Хамнаевые тус Райсоведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхые дурадхаба. Энэ дурадхалынь дэмжэгдээ.

Эдэ нүхэдые тусхайта округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйба. Энээнэй һүүлээр, тус суглаан хаагдажа, «Родная кровь» гэжэ кино-картина харуулагдаба.

Улан-Удэ городой мелькомбинадай хvдэлмэришэдэй, служащинарай ба инженерно-техническэ хvдэлмэрилэгшэдэй суглаан хадаа Городской Соведэй депутадуудта кандидадуудаар

НҮХЭД АЛЕКСЕЙ ИВАНОВИЧ ЛЕВСКИИЕ, ТРОФИМ КУЗЬМИЧ ДЕМЕНТЬЕВЫЕ, МИХАИЛ КОНСТАНТИНОВИЧ УСОЛЬЦЕВЫЕ, ШАКИНКО АЛЕКСАНДРА ВЛАДИМИРОВНАЕ ДЭБЖҮҮЛБЭ

Ноябриин 19-дэ, Мелькомбинадай хүдэлмэришэдэй, служащинарай ба инженернэ-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, һунгалтын урда тээхи хамтын суглаан болоһон байна.

Сугларагшад — хүдэлмэришэд, стахановцуud, ударнигууд, гэрэй эзэд хадаа большевистскэ партиин хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ, социалистическэ ороной үнэн хүбүүд ба басагадые Городской Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дабжүүлнэ. Техник-механик нүх. Германчук мэдүүлнэ: «Манай комбинадай солото стахановцуудай нэгэниинь болохо, партиин членэй кандидат, нүхэр Трофим Кузьмич Дементьевые Городской Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлнэб!» Тэндэ сугларагшад халуунаар дэмжэнэ.

Мелькомбинадай главна механик нүхэр Л. Д. Айзин болбол Ленин-Сталинай партиин үнэн хүбүүн, тус комбинадай директор нүх. Алексей Иванович Левскиие дэбжүүлээ. Нүхэр Левский хадаа 1898 ондо, Ленинградска областьдо үгытэй таряашанай бүлэ соо түрэһэн ба бага наһанһаа эхилжэ, помещигүүдэй барлаг боложо ябаһан юм. Мүнөө, большевистскэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн, хэлбэрэшэгүй большевик, нүх. Алексэй Иванович болбол талха тээрмэдэлгын промышленностьдо 20 жэл хүдэлмэрилжэ байна. Энэ хүдэлмэри дээрэ тусгаар илгарһанайгаа түлөө «Талха тээрмэдэлгын промышленностиин отличнигто» гэһэн значогоор шагнагдаһан байгаа.

Нүхэр А. И. Левскиин кандидатурые сугларагшад болбол нэгэндуугаар дэмжээд, һунгуулиин №130 округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйха гэжэ суглаанайгаа резолюци соо бэшэбэ.

Парткомой секретарь нүхэр Стрельцов хадаа Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар, партиин Заудинска райкомой секретарь Михаил Константинович Усольцевые дэбжүүлээ.

Тэрэшэлэн, Городской Соведэй депутадуудта кандидадуудаар нүхэд Александра Владимировна Шакинко, П. К. Ласяков—токарь-стахановец, Сергей Семенович Беляев—залуу комсомолец-активист, Мария Трофимовна Бражнекова гэгшэд дэбжүүлэгдээ.

Гадна, Заудинска Райсоведэй депутадуудта кандидадууд болгогдон, нүхэд Иван Германович Стрельцов—Мелькомбинадай парткомой секретарь; Намжилма Эрдынеева дэбжүүлэгдэһэн байна. Хамтын суглаан хадаа нүхэр И. Г. Стрельцовые һунгуулиин №31 округто (Райсоведтэ һунгаха), нүхэр Эрдынеевае һунгуулиин №33 округто баллотировалагдахын зүбшөөлнүүдээ үгэхые гуйба.

Найдалгата нюурнууд һунгагдаһан байна.

Ц. Ор.

ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУДЫЕ РЕГИСТРАЦИЛГА

Селенгын аймагай Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссинууд хадаа аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэгшэды регистрацилжа эхилээ. Селенгын Леспромхозой ба Райпотребсоюзай хүдэлмэришэд, служащинар ба инженернэ-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаагаар дэбжүүлэгдэһэн, партиин айкомой секретарь нүхэр Стрельников Алексей Павлович болбол һунгуулиин Ленинскэ окружной комиссяар регистрацилагдаба.

Аймгүйсэдкомой дэргэдэхи профсоюзна организацяар ба Хэлхэхолбооной таһагай хүдэлмэришэд ба хүдэлмэрилэгшэдөөр дэбжүүлэгдэһэн, аймгүйсэдкомой секретарь нүх. Ц. Х. Лумбунова болбол һунгуулиин Ульяновска окружной комиссяар, аймагай Соведэй депутадуудта кандидадаар регистрацилагдаа, Аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүх. Будаев Батомунко Будаевич—һунгуулиин Усть - Урминскэ окружной комиссяар, Х. Б. Доржиева ба бусад хамта 18 кандидадууд регистрацилагдаһан байна.

ҺАЙН ПОКАЗАТЕЛЬНУУД

Закамин. Утаата Далахайн сомоной «Улаан Далахай» колхоз болбол малажалые хүгжөөлгэдэ бага бэшэ амжалта туйлаа. Малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй планиие (октябриин 1-дэ) эбэртэ малаар—100 проц., хонидоор—105 проц., адуугаар—107 процент дүүргээ. Энээнһээ гадна, түлнүүдэнь нэгэшье хоролтогүйгөөр үсхэгдөө. Орононой кампаниин план 100 процент гүйсэдхэгдэнхэй.

Энэ колхозой эрхим һаалиша нүх. Доржи Нимаева гэгшэ 17 үнеэ түрүүлэжэ, түлнүүдыень 100 проц. түлжүүлээ. Фермынь 3 малшад хадаа социалистическэ малажалые хүсэн түгэсөөр хүгжөөхын тулада стахановскаар тэмэсэһэнэйгээ, эрхим показательнуудые туйлаһанайгаа түлөө хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаа.

Гадна, тус колхозой хонинажалай фёрмынхид-түрүүшүүл хадаа үлэмжэ хүхюун үдэрнүүдые үнгэргэжэ байна. Эдэнэр болбол хонидые үсхэбэрилгэдэ гайхамшаг амжалтануудые туйлаһанайгаа тулада, хүдөөажахын Бүхэсоюзна Выставкын Главна Комитедээр, II шатын дипломоор, 5 мянган түхэриг мүнгөөр ба мотоциклоор шагнагдаба. Энээнтэй дашарамдуулан, ВКП(б)-эйн Обком ба БМАССР-эй правительствоһаа амаршалга абаа.

Бүхыдөө, энэ колхозой малшад—стахановцууд, малажалые хүгжөөлгэдэ үшөө ехэнүүд илалтануудые туйлажа, 1940 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхые эзэлхын түлөө большевистскээр тэмэсэжэ байна.

Бад. Шоёнов.

Бодото анхарал эрэгдэнэ

«Колхозуудта общественнэ малажалые хүгжөөхэ хэмжээябуулганууд тухай» ВКП (б)-эйн ЦК-гэй ба ССР Союзай Совнаркомой тогтоолой гаргагдаһанһаа хойшо, 4 һара боложо байна. Зүгөөр, Кабанскын аймагай хүтэлбэрилэхы организацинууд, илангаяа газартаряалангай таһаг болбол энэ тогтоолые бэелүүлхын, малажалые хүгжөөхын хэрэгтэ анхаралаа дутамагаар табина.

Малай зоотехническэ байрые барилгын түргэн методэй декадник таһалдуулагдаа.

Наркомземээр үгтэһэн планай ёһоор 6 МТФ, 2 ОТФ, 27 СТФ шэнээр эмхидхэгдэхэ байгаад, мүнөө оройдоо 1 МТФ, 1 ОТФ ба 16 СТФ тогтоогдоод байна.

Тус аймагай колхозууд хадаа фермэнүүдтээ 228 толгой залуу ухэрнүүдые, 398 толгой хонидые, 179 толгой эмэ гахайнуудые худалдажа абаха плантай аад, эдэнь дүүргэгдээдүй.

АЗО ба райисполком хадаа хонидые худалдажа абалгада харюусалгагүйгөөр хандана. Хонидые туужа асаралгынгаа үедэ хонуулха, эдеэлүүлхэ гэхэ мэтэнүүдые бэлэдхээгүй байна.

Аймаг соогоо нилеэд томо гэжэ тоологдодог, Шергинскэ сельсоведэй, Сталинай нэрэмжэтэ, Оймурска сельсоведэй, Кировэй нэрэмжэтэ, Ильинскэ сельсоведэй, «Байкал» колхозууд хадаа малнуудаа дулаан ба һаруул байраар хангангүй, харин иигэн-тиигэн ондо ороно бэзэ гэжэ найдаад һуудагыень тэмдэглэхэ шухала байна.

Ген. Сибиряк.

Аймгүйсэдкомой анхаралда

Выставкын түрүү опыдоор зэбсэглэгдэһэн манай республикын үрүү колхознигууд, хүдөөажахын специалистнууд хадаа энэ жэлдэ ажалдаа эрхим показательнуудые туйлана. Жэшээлхэдэ, Бичурай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эрхим һаалиша Казардина гэгшэ 1938 ондо даажа байһан тугалнуудайгаа шэгнүүрые сутка бүридэ 603 граммаар нэмээдэг һэн. Харин 1939 ондо, выставкын опыдые ажалдаа хэрэглэһэнэй ашаар, 10 үнеэдһээ 10 тугалнуудые абажа, эдэ тугалнуудайгаа шэгнүүрые сутка бүридэ 850 граммаар нэмээжэ ба үнеэн бүриһөө рекордно һү haажа шадаба. Кабанскын аймагай, Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой моришо Корытов болбол гүүдые 100 проц. унагалуулһан ба унагадыень бүрин үсхэбэ. Тэрэшэлэн, нүхэд Будаева (Селенга), Бадмаева (Зэдэ), Гонгорова (Бичура) ба бусад хадаа үнэхөөр һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа выставкэдэ хабаадаха хүндэтэ эрхын түлөө эрид тэмэсэһэнэйнь результат мүн.

Гэбэшье, выставкын бэлэдхэлдэ баһа дутуу зүйлнүүд бии. Зарим колхозуудта һү һаалгын, тугалнуудай шэгнүүрэй сутка бүриин нэмэлтын учедые хангалтагүйгөөр табина. Юрэнхыдөө, малажалай учедонь олонхи колхозуудта һайн гэжэ хэлэхээр бэшэ.

Мүнөө, СССР-эй СНК-гэй тогтоолой ёһоор, 1940 оной выставкэдэ хабаадаха дурахүсэл тухай мэдүүлгэнүүд түлэг үгтэжэ байха ёһотой байгаа. Теэд, аймагуудай хүтэлбэрилхы организацинууд энэ асуудалда хайшахарэгээр хандана. Выставкомдо миил 200-аад мэдүүлгэнүүд абтаа. Эдэнэй олонхинь Зэдын, Бичурай, Закаминай аймагуудһаа оробо.

Ажалайгаа амжалтануудые үсхэжэ, Бүгэдэарадай харалгада хабаадаха хүндэтэ эрхэ олохын түлөө тэмэсэе, нүхэдүүд!

М. Нечаева—Б.-М. Выставкомой консультант-зоотехник.

Баруун Белорусси.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Днепропетровскын улаанфлодцууд болбол урдын польско гүрэнһөө абтаһан, трофейнэ маниторой башниие заһажа байна.

Менгуевэй фото (ТАСС-ын фото-клише).

КОМСОМОЛЬЦУУД—ОТЛИЧНИГУУД

Улан-Удын №3 дунда һургуулиин түрүү һурагшад—комсомольцууд хадаа, Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин алдарта ойе, һайнуу показательтайгаар угтаба.

Һуралсалай жэлэй түрүүшын четвертьдэ, 10-дахи классай һурагшад - отличнигууд нүхэд Рита Беркман, Юлия Скрипченко, Т. Думнова, Т. Сучкова ба В. Гирина гэгшэд бүхы предмедүүдээрээ «отлично» сэгнэлтэнүүдтэй.

Тус һурагшадай ниитэ успеваемостинь—95 проц., хандалгань—98 проц.

Эдэнэр хадаа общественнэ хүдэлмэридэ тон активнаар хандадаг.

Юлия Скрипченко—һурагшадай комитедэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилэнэ. Т. Думнова ба Т. Сучкова гэгшэд классуудай организаторнууд юм. Рита Беркман хадаа ханын газедэй редакторта дэбжүүлэгдээ.

Эдэ комсомольцууд-отличнигууд хадаа дунда һургуулиие бүхы предмедүүдээрээ «отлично» сэгнэлтэнүүдтэй дүүргэхын түлөө тэмэсэжэ байнад.

Ц. Ор.

КУСТОВОЙ СУГЛААН БОЛОБО

Һаяхан, Хориин МТС-ын дэргэдэ малажалай стахановцууд, ударнигуудай кустовой суглаан болобо. Суглаанда хабаадагшад болбол соцсоревнованиин итог тухай асуудалые хэлсэжэ, Иркутска ба Читинскэ областьнуудтай баталһан соцсоревнованиие 1940 ондо үргэлжэлүүлхэ дурадхал оруулаа.

Д. Доржиев.

ТУРКМЕНСКЭ ССР-эй 15 ЖЭЛЭЙ ОЙ

(Нэгэдэхи нюурай үргэлжэлэл)

Малай тоо толгойнь жэлһээ жэлдэ олошорожо байна. Һүүлэй 4 жэлэй торшо соо, Туркмениин хонид ба ямаануудай тоо толгойнь 90,4 проц. хүртэр олошороо, тэрээн сооһоо каракульска хонид 2 дахин олон болобо; эбэртэ томо малнууд 68 проц. хүртэр, гахайнууд—146,7 проц. хүртэр ургаа. Мүн, фермэнүүдэй тоонь 1933 ондо 311 байһанаа 1939 оной январь нэгэндэ 1894 хүртэр ургаа. СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой гараһанай һүүлээр, 819 шэнэ фермэнүүд эмхидхэгдээ. Энэ үе соо фермэнүүдэхи эбэртэ томо малай тоо толгойнь 2,4 дахин, хонин ба ямаадай—2,8 дахин олошороо.

Туркмениин колхознигууд болбол торгоной үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ ехэнүүд амжалтануудые туйлаа. 15 жэлэй торшо соо коконуудай бэлэдхэл 45 дахин ехэ болоо. Энэ жэлдэ республика дотор ороoһото культурануудай рекордно ургаса хуряагдаа.

Мүнөө, колхозно байгуулалта хадаа хүбэнгэй үндэр ургасын, торго үйлэдбэрилгын ба малажалай хэдэн мянгаад мастернуудые, колхозно үйлэдбэриин талантта организаторнуудые ургуулаһан ба хүмүүжүүлэһэн байна. 280 колхозууд, 2 МТС, 8 совхозууд ба Туркмениин хүдөө ажахын 2248 түрүү хүнүүд—1939 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхые туйлаһан байнад.

Колхозуудай бүхэжэлгэ, ургасын дээшэлэл ба колхознигуудай массын үнэн сэхэ ажал хадаа Туркмениин колхознигуудай энхэ амгалан байдалай харагдаагүй дэбжэлтые хангаа. Колхознигуудай мүнгэн олзонууд болбол гансахан нэгэ жэлэй торшо соо, 1937 онһоо 1938 он хүртэр, 270 миллион түхэригһөө, 399 миллион түхэриг хүртэр ургаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ, дунда жэшээгээр, 2118 түхэриг мүнгэн (натуые тоолосонгүйгөөр) айл бүхэнэй ажалта үдэрнүүдтэ хүртэһэн байна. 1938 ондо республика соо 38 миллионер—колхозууд байгаа. Түрүү колхозуудай ажалта үдэр бүхэндэ 15-25 түхэриг хүртэр һэн. Хэдэн олон тиимэ колхозууд хадаа хоёр квартиратай гэрнүүдтэй, клубтай, электростанцинуудтай, культурна-байдалай учреждениинүүдтэй социалистическэ поселогуудые байгуулажа байна.

Туркмениин колхознигууд шангашадалта ба зол жаргалта ажабайдалтай болоо. Дайханууд (тарлашад) болбол ганса лэ колхозуудта, энхэ амагалан зол жаргалта ажабайдалые олоо.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ туркменскэ арадай— формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура хүсэтэйгөөр һалбараһан байна.

Республика дотор 231 мянган һурагшадтай, эхин, хүсэд бэшэ дунда ба дунда 1336 һургуулинууд бии. 17 районуудта бүгэдэниитын 7-жэлэй уялгата һуралсал нэбтэрүүлэгдэһэн байна. Марыскын, Сталинска, Кахкинскын ба бусад районуудай колхозуудта 10 жэлэй һургуулинууд нээгдэбэ. 15 жэл соо, шэнэ һургуулинуудай 575 гэрнүүд баригдаа. 10 мянган шахуу студентнүүдтэй 4 вуз, 33 техникум, 5 рабфак бии. Туркмени болбол грамотностяараа царска Россидо эгээл һүүлшын һуури эзэлдэг һэн. Мүнөө, Туркменскэ ССР хадаа 15 жэлэйгээ ойе тэмдэглэхэдээ, арад зонойнь 76,9 проц. грамотна болоһон байна.

1939 ондо арадай гэгээрэлдэ 226 миллион түхэриг ассигновалагдаба. Советскэ засагай жэлнүүдтэ национальна интеллигенциин зэргэнүүд—багшанар, врачууд, агрономууд ба бусад олошоробо. Ганса лэ багшанарай тоонь 7000 хүн болоно.

Царизмын үедэ, туркменскэ арад болбол театральна искусствые хараагүй, хоровой дуунуудые дуулаагүй, танцануудые мэдэдэггүй байгаа. Советскэ Туркмениин искусствонь үргэнөөр дэлгэрээ—мүнөө 10 гостеатрнууд, нэгэ филармони, национальна музыкын ехэ ансамбль эмхидхэгдэнхэй, туркменскэ хэлэн дээрэ оперна студи ба ТЮЗ эмхидхэгдэжэ байна. 500-һаа дээшэ, арадай дуушад-бахшинууд болбол СССР-эй арадуудай сталинска ханибарисаагай тухай, туркменскэ арадай зол жаргалта ба баясхаланта ажабайдалай тухай дуунуудые колхозуудта дууланад.

10 училищинууд ба специальна һургуулинууд искусствын хүдэлмэришэнэй кадрнуудые бэлэдхэнэ.

Революциин урда тээ хоёр библиотекэнүүдтэй ба нэгэ кинотеатртай байһан аад, мүнөө 544 библиотекэнүүд, 670 клубууд, 254 киноустановкануудтай болоо, тэдэнэй 145-нь звуковой кино.

Царизмын үедэ туркменскэ хэлэн дээрэ номуудшье, газедүүдшье хэблэгдэдэггүй һэн.

Мүнөө, туркменскэ хэлэн дээрэ 6 журналнууд, республиканска 4 газедүүд, 40-һөө дээшэ районно газедүүд хэблэгдэнэ. 1937-38 онуудта 4,5 миллион экземпляр тиражтай 378 нэрэтэй номууд туркменскэ хэлэн дээрэ хэблэгдээ. 1939 ондо «ВКП(б) эйн историин хуряангы курс» ба «Ленинизмын асуудалнууд» гэжэ Сталинай зохёол оршуулагдаһан байна.

Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, туркменскэ арад болбол арадай дайсадай—троцкистнуудай, бухаринцуудай, буржуазна националистнуудай могой уурхайнуудые бутасохижо, хүтэлбэрилэхы хүдэлмэридэ өөрынгөө эрхим хүбүүдые ба басагадые дэбжүүлэһэн байна. Ганса 1939 ондо республика дотор партийна, советскэ ба ажахын хүтэлбэрилэхы хүдэлмэридэ 1000-һаа дээшэ хүнүүд дэбжүүлэгдээ. Калининскэ МТС-эй стахановец - тракторист Баба Иомудбаев хадаа Ташаузскын окружной исполкомой түрүүлэгшэдэ, шофер Кадыр Кулиев болбол партиин Небит Дагскын райкомой секретарьта дэбжүүлэгдэһэн байна. урдань пастух ябаһан Эсэн Курбанов болбол 1939 ондо ТССР-эй Верховно Соведэй 2-дохи Сесси дээрэ, ТССР-эй Верховно Судэй түрүүлэгшэдэ нэгэн дуугаар һунгагдаһан байна. Урдань боолоол ябаһан туркменкэ- эхэнэрнүүдые хүтэлбэрилэхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэһыень харахада илангаяа баясхалантай байна. Урдань Ашхабадска текстильнэ фабрикын ткачихаар хүдэлмэрилһэн Огуль Марад Сейдова ТССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшые орологшоор һунгагдаһан, гурбан туркменкэ-эхэнэрнүүд ТССР-эй наркомуудаар, табан эхэнэрнүүд— партиин райкомой секретаряар, табан хүнүүд—РИК-эй түрүүлэгшээр дэбжүүлэгдэһэн байнад. Мүн, сүлөөлэгдэһэн туркменкэ- эхэнэрнүүдэй үүргэнь колхозуудта жэлһээ жэлдэ ургана. Жэшээлэбэл: 5 мянган шахуу эхэнэрнүүд звеньевойгоор, 118 хүнүүд—колхозуудай түрүүлэгшэнүүдээр ба тэдэниие орологшонуудаар хүдэлмэрилнэд.

Туркменскэ арадай творческо хүсэнүүдэй һалбаралта, социалистическэ байгуулалтын бүхы участогуудта тэдэнэй баатар зоримгой хүдэлмэри, ба манай агуухэ эхэ ороной нангин хилэнүүдые эбдэхы һэдэһэн дайсаниие бутасохихоор тэдэнэй хэзээ бүхэндэ бэлэн байһан ушарань хадаа, манай ородо социализмын торжествогой тухай, ленинскэ-сталинска национальна политикын илалтануудай тухай тодоор гэршэлэнэд.

Польско пануудай дарлалтаһаа нэгэншуһата арадуудые— ахадүүнэр украинцууд ба белоруссуудые сүлөөлэһэн, манай Улаан Армида үнэн сэхэ ба баатар зоримгой ажалаар туһалаха гэһэн Советскэ правительствын толгой нүх. Молотовой уряалда харюу болгон, Туркменидэ социалистическэ соревновани шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрһэн байна.

***

Туркменскэ арад болбол республикынгаа байгуулагдаһанай 15 жэлэй торшо соо, һүр жабхаланта замаар ябаһан байна. Агуухэ Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй план хадаа тэдэнэй урда үшөө ехэнүүд перспективүүдые нээнэ.

Туркменскэ арад хадаа, большевистскэ партиин илалта түгэс тугые, бүхэдэлхэйн ажалшадай вождь агуухэ Сталиниие тойрон, өөрынгөө зэргэнүүдые бүри нягтаар жагсаан, СССР-эй арадуудай ахадүүгэй ханибарисаае бүри хүсэтэйгөөр бэхэжүүлэн, коммунизмын зам дээрэ үшөө шэнэнүүд амжалтануудые туйлаха байһань дамжаггүй.

А. Худайбергенов—Туркменскэ ССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ, СССР-эй ба ТССР-эй Верховно Соведүүдэй депутат.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-23, отд. партийной жизни—7-55—2 зв., сельхозотдел—7-55, отдел кадров—5-07.

Типография НКМП БМАССР.

Бурглавлит №2330